

De portemonnee van Piet Rogie

Emotioneel gekreukt, maar niet verslagen

Vier jaar lang je geen zorgen hoeven te maken over financiële bekommernissen, los van het feit dat je de zaken van jouw dansgezelschap terdege op orde hebt, schept de ruimte om met meer intrinsieke zaken bezig te kunnen zijn, zoals een artistieke planning die vooruitloopt in plaats van zich bij voortduring in de bedelhoek gedrongen te weten. Wanneer daaraan als gevolg van een laffe politieke beslissing, mede ingegeven door een incompetent opererend adviesorgaan, abrupt een eind komt, moeten de plannen worden aangepast. Daarmee samenhangend moeten verstrekende consequenties op diverse niveaus, zoals dat van de arbeidsvoorziening, onder ogen worden gezien.

De zorgvuldig opgebouwde infrastructuur, de basis waarop ons gezelschap zowel steunde als rijkelijk kon floreren, valt veel sneller uit elkaar dan je wenst – mensen moeten tenslotte verder. Hieruit volgt een ingrijpende kaalslag die met de moed der wanhoop moet worden omgebogen tot iets positief haalbaars. Aan moed en lef ontbrak het nooit, maar onder normale omstandigheden komt de winter niet na de lente.

In de praktijk van alledag heeft dit hoogmoedige, uit bestuurdershanden voortkomende natuurverschijnsel een aantal gevolgen. In eerste instantie een heroverweging van het reeds uitgestippelde ideaal waarmee je in principe verder wilde als het gezelschap de volgende Kunstenplanperiode 2005-2008 zou halen. De optie om geforceerd een stap terug te zetten, is niet plezierig, want daarmee belanden we opnieuw in de tijd van incidentele honorering, kenmerkend voor de elf jaar aan werk die zijn verzet voordat we gerijpt in de schoot van het Kunstenplan terecht kwamen.

Ons rest de keuze uit een aantal doelen die op zich elk een aparte financiële uitwerking vereisen. Voor sommigen een uitdaging, tenminste: onder normale omstandigheden. Doelen dienen namelijk helder gesteld te worden, zodat ze – ook al zijn ze uit nood vroegtijdig geboren – in hun afhankelijkheid geen al te grote zorgenkindjes worden.

Verfomfaaide plannen De nog grotendeels utopische plannen liggen er ietwat verfomfaaid bij. Emotioneel gekreukt, maar niet verslagen. Voortkomend uit een diepliggende urgentie om het leven te zien, geven zij zich niet zomaar gewonnen. Afstand nemen en houden is bevorderlijk, ook binnen het drukke verkeer van velerlei nieuwe gedachtespinsels. Ideeën variërend van het aanvragen van een stipendium voor een studieperiode tot en met daadwerkelijke emigratie. Van het romantisch ter hand nemen van het persoonlijk recht om het ons aangerichte onrecht te bestrijden (voor een volledig uitgewerkt plan zie de novelle **Michael Kohlhaas** van Heinrich von Kleist) tot het mij wezensvreemde pragmatisch eieren voor mijn geld kiezen.

Idealiter werk ik in alle rust vanuit een idee aan het in kaart brengen, gestalte geven en ten slotte uitvoeren van een voorstelling, zodat je haar tijdens de creatie feitelijk ontdekt. Ze creëert met onze hulp zichzelf en is in die zin optimaal oorspronkelijk. Binnen het huidige systeem van subsidiëring is dat onmogelijk. Terecht ben je erin aangewezen op scherpomlijnde kaders wat betreft het maken, spelen en financieel onderbouwen van producties. Niemand geeft je een zakcenten met een vrijbrief, met de bedoeling iets te maken wanneer het je uitkomt. Elk vertrouwen

kent zijn grenzen. Nog moeilijker wordt het binnen onze huidige situatie, die zich lijkt te moeten conformeren aan gevierendeelde rantsoenering, als we die tenminste krijgen.

Daartegenover bestaat de mogelijkheid om met weinig geld een klein juweel uit je handen te toveren. Publiek blij, wij blij – en uiteraard de subsidiënt blij, altijd hopen dat het met nog minder kan. Geef aan de groten wat de groten toekomt, moeten de staatssecretaris en de wethouder hebben gedacht, in een ludieke poging een uitspraak van Christus te parafaseren. Kleine, misdeelde gezelschappen zoeken nu een pleeggezin of opvanghuis – Charles Dickens is er niets bij. Van een van diens beroemdste schepingen, Oliver Twist, neemt mijn oudste zoon binnenkort kennis, in een vertolking door zijn vader. Het wordt geen meesterlijke rol – ze is me niet echt op het lijf geschreven – maar wie weet kan ik ermee aan de bedelstaf ontkomen...

Met mijn liefde voor de dans is iets vreemds aan de hand, iets wezenlijk catastrofaals. Wanneer ik over mijn schouder terugkijk naar wat zich de laatste vijftien jaar heeft afgespeeld, denk ik dat het soms beter was geweest wat minder bescheiden te zijn. Hard roepende koppen komen verder dan ik in mijn zelfverkozen nederigheid ooit ben gekomen, Prins Bernhard Fonds Theaterprijs of niet.

Welke gek gaat na zoveel tegenwerking toch nog proberen de draad op te pakken? Was **MONK** – mijn danssolo uit 2004 – het begin van iets nieuws of leidt hij uiteindelijk tot mijn terugtrekking uit Nederland Dansland?

Mijn zoon noemt me nog steeds 'ballerina'. Ik mezelf ook.

Piet Rogie is choreograaf en beeldend kunstenaar

Piet Rogie **Fotograaf Rob 't Hart**